

יאניס ריצוס

יווניות, שיר שלישי

במקומותינו השמים אינם מפחיתים אף לרגע
את השמן של עינינו -
במקומותינו השמש לוקחת על עצמה מחצית
מכד האבן שאנו מרימים על גבנו;
הרעפים נשברים בלי הגה תחת ברכי הצהרים,
האנשים חולפים על פני צלם ומתקדמים כפי
שעושים הדולפינים לדוגיות מסקיאתוס
אחר כך צלם נהפך לנשר הצובע את כנפיו
בשקיעה
ולאחר מכן הוא מצטנף על ראשם והוגה
בכוכבים
כשהם משתרעים במרפסת השמש
במחצת הצמוק השחר.

במקומותינו על כל דלת מגלף לו שם
זה שלשת אלפים שנה ויותר,
על כל אבן מציר קדוש שעניו
עיני פרא ושערו חבלים,
על יד שמאל של כל גבר מקעקעת
דקירה אחר דקירה בת ים אדמה,
כל בחורה מחזיקה חפץ אור מלוח
מתחת לחצאיתה
ולילדים יש חמשה-ששה צלבים קטנים
של מרירות על לוח לבם
כמו עקבות צעדם של השחפים
על חול החוף אחר הצהרים.

אין צורך לזכר זאת. אנחנו יודעים.
כל המשעולים מוכילים אל הגרנות הגבוהות.
האוויר חריף שם למעלה.

כשנשחקת הרחק כתבת הקיר המינואית
של המערב
וככה השרפה באסם שעל שפת הים
הזקנות מעפילות עד הנה במדרגות
החצובות בסלע,
הן יושבות על האבן הגדולה וטוות
בעיניהן את הים,
יושבות ומונות את הפוככים כמו היו
מונות את סכו"ם הכסף של אבותיהן
ומאחר יורדות להאכיל את נכדיהן
באבק השרפה של מסלונגיי.

אכן, אמת, לנמשך יש שתי ידיים כה
נוגות שזורות בלולאותיהן,
אבל גבתו מתנועעת כסלע
שכמעט נתק
מעל לעינו המריה.
ממעמקים עולה אותו הגל המתעלם
מתחנות,
ממרומים זורמת אותה הרוח עם עורק
השרף וראת המרנה.

אוי, שתשב פעם, שתפקד בזה אחר זה
את כל עצי התפוז של הזכרון,
אוי, שתשב פעמים, שהצר יניב ניצוץ
כמו קפצון,
אוי, שתשב שלש ותטריף את דעת
יערות הזית בליאקורה,
שתהלם באגרופה ותנפץ

אֶת הָעֲרִיצוֹת בְּאֵיֹר,
 שְׁתַּמְשֵׁךְ בְּנֶזֶם דָּב הַלִּילָה כְּדִי שִׁירְקֹד
 לָנוּ צָמִיקוּ בְּאִמְצַע הַמְעוֹז
 וְהַלְכְּנָה תְּקִישׁ בְּתֶף מְרִים עַד אֲשֶׁר
 מְרַפְּסוֹת הָאֵיִים יִתְמַלְאוּ
 חֲבוּרוֹת יְלָדִים מִנְּמַנְמָיִם
 וְאִמָּהוֹת מְסוּלִי.

נוֹשָׂא בְּשׁוֹרוֹת מְגִיעַ מִן הַגֵּיא
 הַגְּדוֹל בְּכָל בֶּקֶר,
 בְּפָנָיו זֹרַחַת הַשֶּׁמֶשׁ הַמִּיּוֹעֵת,
 תַּחַת בֵּית שְׁחִיו הוּא אוֹחֵז בְּכַח
 אֶת הַיּוֹנִיּוֹת
 כְּפִי שֶׁהַפּוֹעֵל אוֹחֵז אֶת מְצַחֲתוֹ
 בְּתוֹךְ הַכְּנִסִּיָּה.
 "הַגֵּיעָה הַשְּׁעָה," הוּא אוֹמֵר. "הַכּוֹנוֹ.
 כָּל שְׁעָה הִיא הַשְּׁעָה שֶׁלָּנוּ."
 מִיּוֹנִיּוֹת רְמֵי סַעֲרֵי

סְקִיאָתוֹס הוּא אֵי קָטָן בֵּים הָאֵגַאי, הַמְעֵרְבִי בִיּוֹתֵר בֵּין הָאֵיִים הַסְּפוֹרָאדִיִּים.
 הַגְּרָנוֹת הַגְּבוּהוֹת מִתִּיחֶסוֹת לַמְּקוֹם הַמִּיתִי שֶׁל הַמַּאֲבָק בֵּין הַגִּיבּוֹר הָאִפִּי הַבִּיזוֹנְטִי דִּיגְנִיס אֶקְרִיטְס
 לְבִין כָּאֵרוֹן, נְצִיג עוֹלָם הַשְּׁאוּל בְּמִיתוֹלוֹגִיָּה הַיּוֹנִיּוֹת.
 הַמִּיּוֹחֶסֶת לַתְּרַבּוֹת שֶׁהַתְּקִימָה בְּכַרְתִּים בְּאֵלֶף הַשְּׁלִישִׁי וּבְאֵלֶף הַשְּׁנִי לַפְּנֵי הַסְּפִירָה.
 מְסוּלוֹנְגִי הִיא עִיר קְטָנָה בְּמֵרְכוּז יוֹוִן וּמְקוֹם מוֹתוֹ שֶׁל לֹוֹרְד בְּיֵרוֹן. מְסוּלוֹנְגִי נִזְכָּרַת בְּהִיסְטוֹרִיָּה בְּקִשֵׁר
 לְקֵרֵב לְפִנְטוֹ (1571) שֶׁמִּיגֵל דֶּה סְרוֹנְטִס אֵיבֵר בּוֹ אֶת יְכוּלָתוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בִּידוֹ הַשְּׁמַאלִית. הַעִיר
 נוֹדְעָה בְּגִבּוֹרָת תּוֹשְׁבֵיהָ וּבְעַמִּידָתָם נֶגֶד הַצְּבָא הַעוֹת'מַאֲנִי מִלְחַמַת הַעֲצַמּוֹת שֶׁל יוֹוִן.
 לִיאֶקוֹרָה הוּא כִּינּוּי הַיּוֹנִי הַיֵּשֵׁן שֶׁל הַהַר פְּרִנְסוֹס שְׁבֵמֵרְכוּז יוֹוִן, מְקוֹם מוֹשְׁבָן שֶׁל הַמוֹזוֹת.
 צָמִיקוּ הוּא רִיקוֹד עִמְמִי הַמְּקוּבֵל בִּיּוֹן וּבְאֵלְכִנִּיָּה. בִּיּוֹן זֶהוּ מְחוּל גְּבָרִים וְרוֹקְדִים אוֹתוֹ בְּעִיקֵר
 כְּדִי לְצִיֵּן אִירוֹעִים לְאוֹמִיִּים חֲשׁוּבִים, כְּרַאשׁ וּכְרַאשׁוֹנָה אֶת מֵהַפְּכַת 1821 שֶׁהוּבִילָה לְעֲצַמּוֹת
 הַמֵּדִינָה.
 סוּלִי הוּא אִיּוֹר בְּמַחוּז אִיפִירוֹס שְׁבַצְפוֹן מְעֵרֵב יוֹוִן. תּוֹשְׁבָיו, נּוֹצְרִים אוֹרְתוֹדוֹקְסִים דּוֹבְרֵי אֵלְכִנִּיָּת,
 נּוֹדְעוּ בְּמִרְדוּתֵיהֶם הַתְּכוּפּוֹת נֶגֶד הַשְּׁלִיטִים הַעוֹת'מַאֲנִיִּים בְּמַאוֹת הַי"ח וְהִי"ט. לְנִשִּׁים מְסוּלִי
 יֵצֵא שֵׁם מִיתִי כְּמַעֵט בְּשֶׁל נְכוֹנוֹתָן לְהַקְרֵבָה עֲצַמִּית בְּאוֹתָן מִרִידוֹת וּבְמִיּוֹחַד מִלְחַמַת הַעֲצַמּוֹת
 שֶׁל יוֹוִן.